

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1.—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ulica št. 4, I. nadst. UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, pritišče desno. Telefon št. 24. — SHS postnoštekovni račun št. 11.787.
Na naročila brez denarja se ne odziva. — Rokopisi se ne vračajo.

Poština plačana v gotovini Cena današnje številke Din —75

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1.—.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven nedelje in praznikov, ob 18. uri z datumom naslednjega dne ter stane mesečno po pošti D 10.—, za izmenjavo D 18.—, dostavljen na dom D 11.—, na izdajnice D 10.— inzerati po dogovoru.
Naroča se pri upravi "TABORA" MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Naslov

Maribor, sobota 2. oktobra 1926.

Leto VII. — Številka: 223

Mariborski najemniki za podaljšanje stanovanjskega zakona

Zastopniki državnih uradnikov, obrtnikov in vseh političnih strank izjavljajo solidarnost. — Ogromno zanimanje najemnikov za protestni shod. — Kaj zahtevajo najemniki od države, občine in hišnih posestnikov.

Maribor, 30. septembra.

Snoči se je vršil v Götzovi dvorani zelo dobro obiskani protestni shod mariborskih stanovanjskih najemnikov. Nabito polna dvorana pristašev raznih strank in pripadnikov najrazličnejših slojev je pozorno sledila izjavi izjavljenim govornikom, ki so brez izjeme podčrtavali nujno potrebo podaljšanja stanovanjskega zakona in celo izboljšanja v prid najemnikom, ki že itak nimajo več prave zaščite.

Protestno zborovanje je otvoril predsednik "Društva stanovanjskih najemnikov" g. Mohorko in uvodoma pozdravil vse, rekoč: Odzvali ste se klicu društva in prihiteli, da protestirate proti nečloveškim nameram vlade, ki hoče napovno palniti šibkejšo sloje še v večjo bedo, nesrečo in pomanjkanje. Pozdravil je tudi zastopnike organizacij, ki so se solidarno pridružile protestu najemnikov in prešel na stanovanjski zakon, ki ga hoče vlada izpremeniti v prid hišnim posestnikom, kar bi pomenilo

popolno odpravo zaščite.

Govoril je o nameranih izpremembah in utemeljeval potrebo podaljšanja zakona, kar mora vlada brezpogojno storiti, ker ni razen tega zakona še ničesar storila za najemnika, dočim so vlade drugih držav že pred leti spoznale potrebo najemnikov in takoj ublažile položaj tako stanovanjsko bedo. Anglija, Francija, Italija, Nemčija, Avstrija in Čehoslovaška so prisloščile z izdatno pomočjo najemnikom na pomoč, pri nas pa je ostalo vse samo pri brezupnih protestih, ki niso nič zalegli. Toda ne samo to, da ni vlada nič storila za najemnika, celo škodovati mu hoče s tem, da mu odvzame zaščito, da mu

odvzame streho iznad glave.

Govornik je navedel s tem v zvezi zanimiv slučaj. V svrhu ublažitve stanovanjske bede je ministrski svet dovolil 12 milijonov kredita. Ko se je pričelo povpraševati po teh milijonih, je vlada odgovorila, da se izdeluje tozadevni gradbeni pravilnik. Danes pa se je izkazalo, da ni niti pravilnika niti milijonov. Beograjsko profesorsko društvo pa je za svojo stanovanjsko akcijo moralo najeti 14% posojilo, mesto da bi dobilo iz omenjenega fonda brezobrestno posojilo.

Država ni torej prav nič storila za najemnika. Bolj so se potrudile občine, ki pa niso imele toliko sredstev, da bi njihove akcije uspele. Pri nas je občina nekaj zidala, toda kaj je to napram 845 prošnjam, ki čakajo rešitve. Občina gradi sicer potrebne reči, kakor so podzemna stranišča, tlakuje ulice itd., ni pa še prodrlo naziranj, da so človeška stanovanja najpotrebnejša in najnujnejša. Pretežno večino občinskih prejemkov plačamo najemniki, zato hočemo, da se nam sorazmerno vrača. V popustljivosti so šli najemniki tako daleč, da so predlagali razsodišče, ki bi naj poravnalo spore med najemniki in hišnimi posestniki. Toda družstvo hišnih posestnikov se vabilu ni odzvalo. Govornik je v podporo potrebe takega razsodišča navedel slučaj, ki se je pripetil v Mariboru. Neki obrtnik si je s privoljenjem hišnega posestnika predelal najete prostore v lično delavnico. Investiral je težko prihranjen denar, nabavil stroje, orodje in pričel z delom. Lasje pa so se mu naježili, ko je dobil od hišnega lastnika poziv, da plača za četrta leta vnaprej najemnino, ki znaša mesečno 4000 Din, torej 12.000 Din. Nazval je zahtevo brezsrčnega posestnika za odušurko in povdaril, da se ima za tako odiranje najti paragraf. Da se prepreči nadaljevanje izžemanja najemnikov protestiramo ponovno in bomo pri naših upravičenih zahtevah vztrajali do konca. Kdo bo zmagal v tem boju, še ni jasno. Vemo samo to, da moramo odpraviti

zlo namero naše vlade

sicer bo stanje najemnikov še bolj mižerno in obupno. Gorje ti, država, ako boš kriva propasti in bede svojih najboljših, gorje ti ako se bodo nalezljive in kužne bolezni nadaljevale, če se bo radi vlažnih, temnih in nezdruživih stanovanj širila tuberkuloza. Kje boš jemala vojake, ako bo samo vsak deseti zdrav in sposoben za puško. Naj bo naš protestni shod zadnji memento vladi, ki jo ponovno opozarjamo, naj se ne igra z našim zdravjem. Svoj govor, ki mu je ljudstvo burno pritrdjevalo, je predsednik g. Mohorko zaključil z vsklikom: "Quo vadis, vlada?! Katera pota hodiš? Vrnij se k ljudstvu in delaj zanj!"

V imenu državnih nameščencev je govoril dr. Pečovnik. Omenjal je redukcijo draginskih doklad, ki se bodo ponovno znižale. Stanje državnih nameščencev je ravno tako obupno, kakor vseh najemnikov, radi česar se nameščenci pridružujejo resolucijam, ki bodo sprejete na shodu.

V imenu obrtništva in malih trgovcev je govoril g. Vahtar. Govoril je o bednem stanju obrtnika in malega trgovca, ki doživlja toliko krivic, da jih ne moreta več prenašati. Najbolj uničuje našega obrtnika konkurenca inozemskih obrtnikov, ki dobe za visoko ceno lovale in delavnice ter s tem odjedajo kruh našim ljudem. Iz tega razloga se obrtniki pridružujejo današnjemu protestu in resolucijam.

Nato je govoril g. Eržen. V temperamentnem govoru je podčrtaval krivice, ki jih morajo prenašati nižji sloji in končal: "Hlapec Jernej je zažgal krov nad gospodarjevo glavo, ker ga je gospodar poglal čez prag."

Za njim je govoril g. Bahun in podkrepljeval z raznimi dejstvi upravičenost zahtev stanovanjskih najemnikov.

K besedi se je oglasil tudi klerikalni poslanec g. Vesenjak, ki je takoj uvodoma prešel na strankarsko politično plat, kar je izzvalo proteste.

Na govorniški oder je stopil tudi poslanec samostojne demokratske stranke g. dr. Pivko in obljubil, da njegov klub uvideva, da še ni čas za odpravo najemniške zaščite, radi česar bo podpiral upravičene želje najemništva.

Z galerije je g. Petek ožigosal politiko klerikalne stranke, kajti poslanec Kulovec je poslal pozdravno brzojavko kongresu hišnih posestnikov v Ljubljani, medtem ko je prišel g. Vesenjak na najemniški shod in se je zavzemal za pravice najemnikov.

Ljudstvo mu je burno pritrdjevalo in klerikalci, ki so hoteli najemniški protestni shod politično izrabiti, so dobili za svojo neumestno agitacijo dober odgovor.

Nato se je predsednik zahvalil vsem govornikom in ponovno pozival k solidarnosti in prosil podpore.

Resolucije

Prečitale so se resolucije, ki so bile v celoti soglasno sprejete, ki se glase sledeče:

Predsedstvu vlade, ministru socialne politike in skupščinskemu odboru za izdelavo stanovanjskega zakona je bila poslana brzojavno sledeča resolucija:

Spricho akutne gospodarske krize po celi državi in znižanju prejemkov državnih nameščencev protestiramo najenergičnejše proti nameri ukinitve stanovanjske zaščite in proti vsakršnemu povišanju najemnin.

Zahtevamo brezpogojno podaljšanje sedanega stanovanjskega zakona do 1. 1930 s spremembami, podnešenimi že po Savezu stana.

Na velikega župana je bila naslovljena sledeča resolucija:

Gospoda Velikega župana prosimo, da podpre akcijo stanovanjskih najemni-

Povojni Dunaj

z dosedaj največjo in najrazkošnejšo opremljeno revijo

„Wien, gib acht“

iz Ronacher gledališča.

Prvovrstna godba! Začetek pol 7. in pol 8.

KINO APOLO 1.—4. X. TELEFON 121

kov v tem, da opozori pravočasno gosp. ministra za socialno politiko in predsedstvo vlade na zle posledice, ki bi nastale po ukinitvi stanovanjskega zakona.

Prosimo ga za energično pomoč pri dosegu in dodelitvi cenejših kreditov že obstoječim ali novim aktivnim gradbenim zadruham.

Opozarjamo vnovič, da je pomoč in odpomoč skrajno nujna.

Občinskemu svetu je bila poslana resolucija tele vsebiše:

Od občinskega sveta mesta Maribor zahtevamo, da takoj opozori g. ministra za soc. politiko in predsedstvo vlade na zle posledice, ki bi nastale po ukinitvi stanovanjskega zakona.

Zahtevamo, da i nadalje vstraja pri zgradbi mestnih stanovanjskih hiš.

Prva in nujna skrb pa mu naj bo, da spravi še pred zimo vse deložirane družine pod varno streho, in to s tem, da takoj postavi potrebno število barak.

Slednjič zahtevamo, da gre na roko vsem že obstoječim ali novim aktivnim gradbenim zadruham z vsemi svojimi razpoložljivimi sredstvi kakor s stavbišči, materialom, načrti i. dr.

Občinski svet naj pomni, da so najemniki pretežna večina mestnega prebivalstva, da so oni, ki mesto vzdržujejo. — Nujna dolžnost občinskega sveta je torej, da se pred vsem briga za ta del prebivalstva.

Končno je bil sprejet tudi javen poziv naslovljen na hišne posestnike:

Pozivamo vse mariborske in okoliške hišne posestnike, naj končno že enkrat uvidijo, da najemniki niso krivi, da ne morejo ustreči njihovim željam zbog svojih mižernih prejemkov, da oni niso povzročili težkega zla, ki danes vlada po vsej državi. Položaj v naši državi je danes tak, da moramo trpeti in potrpeti vsi, bodisi najemniki ali posestniki.

Ker trpijo danes pod nezo gospodarskih in vremenskih nebrilik vsi sloji, zelo hudo pa so stanovanjskem zakonu nezaščiteni, zato pozivljamo hišne posestnike, da pristopijo enodružno k akciji za ustanovitev nepristranskega razsodišča, ki ima reševati spore, nastale med hišnimi posestniki in nezaščitenimi.

Vedite hišni posestniki, da Vas bo težko obsodila vsa javnost, ako ne boste niti v tej zadevi poskušali pokazati Vaše dobre volje.

Kratko — nainovejš

Londonski »Times« objavljajo vest, da bo jugoslov. vlada dala Madžarski svobodno ceno v Splitu, ki bo zvezana z novo jadransko progo.

Odnosi med Poljsko in Litvo so se nenadoma zelo poslabšali, ker vidi Poljska v sporazumu med sovjetsko Rusijo in Litvo proti sebi naperjeno sovražno dejanje.

Sestanek angleškega zunanjega ministra Chamberlaina in Mussolinija je imel baje ta uspeh, da bo Anglija podpirala italijansko politiko v Sredozemskem morju. Italija pa angleška stremjenja v Srednji Evropi.

Širijo se vesti, da bo romunski kralj Ferdinand iz zdravstvenih razlogov odstopil.

Izjava P. Radića o položaju

Beograd, 1. oktobra.

Poslanec Pavle Radić je izjavil zastopnikom tiska, da je sedanji položaj tak, da lahko ostaneta na vladi samo obe koalicijski stranki. HSS se ne boji volitev, vendar jih ne smatra za nujno potrebne, ker je treba najprej dogotoviti vrsto zakonov. Dementiral je tudi govorice, ki trde, da išče HSS stikov z opozicijo.

„ITO“ krema za zobe — najboljša

V znamenju boja za podaljšanje stanovanjskega zakona

TUDI ZAGREBSKA OBČINA ZA PODALJŠANJE STANOVANJSKEGA ZAKONA.

Zagreb, 1. oktobra.

Na izredni seji mestnega sveta se je razpravljalo o nameri vlade, da z novim stanovanjskim zakonom odpravi najemniško zaščito. Zastopniki vseh strank so se izrekli zoper to in sklenili, da zagrebska mestna občina pozove vlado, naj sedanji stanovanjski zakon neizpremenjenega podaljša za eno leto. Medtem pa naj se sestane konferenca zastopnikov vseh večjih mest, ki bo izdelala smernice za rešitev stanovanjskega problema. Predlog utemeljuje s tem, da se stanovanjski zakon tiče v glavnem mest, v katerih se stanovanjska kriza najbolj čuti.

ODPOR ZOPER NOVI STANOVANJSKI ZAKON V BEOGRADU.

Beograd, 1. oktobra.

Namera vlade, da predloži povodom izrednega zasedanja skupščini nov osnutek stanovanjskega zakona, je vzbudila v vseh krogi veliko presenečenje in ogorčenje. V ta namen je bila takoj organizirana protiakcija in napovedani številni protestni shodi. Tudi v neposredici se bo vršil na prostem protestni shod proti novemu stanovanjskemu zakonu. Inicijativa za protestno akcijo izvira iz vrst najemniških društev. Radikali so radi uspešne protiakcije močno v skrbeh, ker bodo najemniki, ako bo nov stanovanjski zakon res predložen, glasovali proti radikalom.

VLADA ŽE NA UMiku?

Beograd, 1. oktobra.

Kakor se je doznalo, namerava minister za socialno politiko podaljšati sedanji stanovanjski zakon. V našlabbem slučaju pa bo novi osnutek revidiral.

Novinarji in tiskovni zakon

Protest celokupnega jugoslov. tiska. Cetinje, 1. oktobra.

Na novinarskem kongresu je bil sprejet protest proti tiskovnemu zakonu in njegova tolmačenju. Ugotovilo se je tudi, da se obsojenim novinarjem, ko nastopijo kazni, ne prizna povsod olajšave »custodia honesta«, ki jo sicer zakon določa. Zahtevala se je temeljita revizija tiskovnega zakona.

Pred prihodom češko-slovaških parlamentarcev

Beograd, 1. oktobra.

Čehoslovaški parlamentarci pripejo v soboto dne 3. t. m. ob 16. uri preko Madžarske v Subotico, kjer bodo slovesno sprejeti. Ob 17. uri bo odpeljal iz Subotice poseben vlak, ki ga bo spremljala eskadrilla letal. V Beogradu bodo češke goste sprejeli in pozdravili zastopniki skupščine, vlade, generalitete in mestne občine. V ponedeljek ob 10. uri dopoldne bo svečana skupščinska seja, med katero bodo čl. parlamentarci sedeli pomešani med naše v skupščinskih klopih. V torek bo skupen izlet na Avalo, kjer bodo gostje položili venec na grob neznanega junaka. Razen tega bo več banketov. Med drugimi bosta dala bankete zunanji minister in beograjski župan.

CURIH (Avala), 1. oktobra. (Zaključni tečaj). Beograd 9.1425, Pariz 14.6375, London 25.10, Newyork 517.25, Milan 19.4375, Praga 15.325, Dunaj 73, Budimpešta 0.007245, Berlin 123.225, Bruseli 14.05, Amsterdam 207.20, Varšava 57.50, Bukarešta 2.65, Sofia 3.73.

Tiskarj: »Mariborska Tiskarna« v Mariboru, predstavnik: Stanko Detela, ravnatelj. Urednik Božidar Borko, novinar. Izdajatelj: Konzorcij »Tabor«, predstavnik: Vekoslav Spindler, novinar. Vsi v Mariboru.